

града, който въ сръдните въкове се явяваше силна крѣпостъ за демократическите тежнения на широките народни слоеве въ западна Европа, нито за разрастването на селото като економическа и политическа единица, което би се явило изходно начало за развитието на града. Едноличната власть на ц. Крумъ, наследена отъ неговите прѣдшественици, отиваше въ пъленъ контактъ съ интересите на крѣпосническото съсловие. Всичко за крѣпосниците и нищо за закрѣпостеното население. Забравено и отринато, послѣдното се отдале на пиянство и кощунство. Най-голѣмо удоволствие за него бѣха войните, защото знаеше, че на мяртвите полета ще намѣри отрова за душата си — спиртъ, а слѣдъ това — смъртъ. Ако при родовата наредба личността не прѣставаше да се интересува отъ сѫдбата на послѣдната, защото бѣше свързана съ собствената ѝ сѫдба, сега, при новооснованата държава, тя бѣ дезинтересирана напълно и съ твърдо равнодушно гледаше, както на нейните успѣхи, така и на нейните крушения. Стигаше ѝ положението на товаренъ добитъкъ, и на смъртно мясо: другитѣ дѣла въ държавата за нея не съществуваха, или не я засѣгаха.

Това положение се запази нѣколко столѣтия, до 1393. година, безъ обаче да се промѣни корено и слѣдъ тая дата. Въ сръдните въкове цѣлиятъ животъ бѣше сложенъ върху робството на труда. Но въ латинския свѣтъ нѣкои благоприятни условия дадоха възможностъ на крѣпосниците „стѣпка по стѣпка“ да се освободятъ като класа. Тукъ градътъ растѣше за смѣтка на селото съ чудовищна послѣдователностъ. Благодарение на прѣдната индустрия и търговия, създаде се градската буржуазия, която нѣмаше интересъ да продължава днитѣ на крѣпосническия режимъ, на крѣпосничеството. Борбата между благородните, горното духовенство и царската власть, изразители на крѣпосническото състояние, бѣше завързана. Стѣпка